

Školitelský posudek BP: „Interpretace finské lidové slovesnosti v současné hudbě“
Kandidátka bakalariátu: Zuzana Vorlíková

Téma BP Zuzany Vorlíkové (68 s. včetně příloh) vychází z písňových textů současné finské hudby, inspirujících se finskou lidovou poezií. V úvodní kapitole ZV jasně načrtává tři základní cíle: podání charakteristiky veršované části finské lidové slovesnosti, dohledání typických rysů, motivů a témat v hudebních textech a jejich zachycení v následných částech práce, a zjištění, zda hudební texty současných interpretů vycházejí ze znalosti lidových tradic a mohou-li tak implicitně seznamovat posluchače s lidovou slovesností.

Cílům odpovídá i struktura BP, která rovněž vychází z pro ZV důležitého pramene (kapitola o lidovém básnictví od S. Apo v Laitinenových literárních dějinách). V prvních dvou kapitolách pojednává pisatelka jednak lidovou slovesnost (nejprve obecně, posléze přechází k specifickým lidové slovesnosti finské) a jednak lidovou hudbu finské proveniencí – zde již s přesahem k podání současných interpretů a k rovině institucionální (festival lidové hudby v Kaustinen, oddělení lidové hudby helsinské Sibeliovy akademie). Poté následuje hlavní část práce, tedy sledování rysů, motivů a témat (v.v.) v jednotlivých žánrech, podžánrech či případně tematických okruzích finské lidové slovesnosti: epice (mýty, postavy, legendy), lyrice (elegie, milostné písně) a rituálních básních (pláče, svatební pláče a básně, zařikadla, „medvědí“ básně) (rozdělení podle Apo, v.v.).

V závěru (ss. 59 – 60) pisatelka výstižně shrnuje dosažené výsledky; zamýšlí se nad produktivností jednotlivých žánrů pro současné interprety v projektu znovuožívání lidové tradice skrze současnou hudbu a nad příčinami shledaných rozdílů mezi jejich produktivností, postihuje dva shledané způsoby nakládání s lidovou slovesností (užití tradičního v. autorského textu) a konstatuje, že interpreti dobře znají své zdroje; i skrze současnou hudbu má tedy případný posluchač možnost se seznámit s lidovou tradicí/slovesností. Námět na omezení materiálu, z něhož by vyplývala podrobnější analýza (viz s. 60) by bylo možné doplnit o analýzu dílčích oblastí jako jazyka či slovní zásoby; pro více vypovídající výsledky by tvrzení o tom, kterým žánrům se interpreti věnují více či méně, bylo v dalším případném bádání záhodno podložit důkladnějšími statistickými údaji.

Práci doplňují dvě přílohy: jednak obrazová (přehledové mapy), jednak užitečné základní informace o interpretech (ss. 66 – 68), zmiňovaných v textu práce (Korpiklaani, Loituma, McNaiset, Sari Kaasinen, Suden aika, Suo, Värttinä).

ZV předložila absolventskou práci, která zcela nepochybně splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Její formální úprava je nadprůměrná: vykazuje minimum překlepů (vyznačeny do textu; srov. např. s. 62 – VIRATNENE) či formulačních nejasností (též vyznačeny do textu; srov. např. protimluv: s. 19 – zachování kalevalské písně jen v určitých oblastech – srov. s. 12, uvádějící i jiné oblasti - protiřečí si prameny?; na s. 45 z formulace implicitně vyplývá, že až od 60. let 20. století bylo možné nahrávání - což jistě pisatelka nemíní; s. 48, 49 - pojednání otázky, zda obliba pláčů u současných umělců oproti původní autentické produkci klesla, vykazuje jisté „točení se v kruhu“, které může být pochopeno i protimluvně).

Citace literatury jsou pečlivé; uvede-li ovšem ZV jako na s. 12 (poznámka pod čarou 5) jako autora Peterku (in Vlašín atp.), měl by být také dohledatelný v bibliografii (stejně tak jako Apo in Laitinen), což není (totéž poznámka pod čarou 9, Gronow; č. 19, 21, 22, 33 Asplund; č. 29, Leisiö). Stejný pramen lze citovat též užitím „tamtéž“ (srov. pozn. pod čarou 22, 54), stejný pramen citovaný v rámci jednoho odstavce několikrát za sebou lze sloučit do citace jedné (např. 70 + 71). S. 63 – jsou uváděné roky 2008 a 2014 správné? (srov. roky u ostatních citací). Citace z wikipedie, obvykle považované za z odborného hlediska problematické, se netýkají záležitostí meritorních, proto je lze akceptovat.

Místy si lze povšimnout určité nesoustavnosti terminologie (s. 20 lidová a folklorní hudba, s. 46 nářky a pláče, s. 53 – zaklínadla, zaříkadla, zaříkávadla), která by byla lehce odstranitelná přímým vysvětlením. Jako určité další nesoustavnosti je možné označit uvádění velkých/malých písmen (např. s. 14 SKVR, 61 – SKS), na s. 27 v poznámce 58 – míní ZV „kahdeskymmenes“?; s. 28 – při dohledání příslušného místa z *Kalevaly* se ukáže, že býka přichází porazit nikoliv malý, nýbrž černý muž z moře (další detaily vyžadující podle mého názoru určité upřesnění opět vyznačeny přímo v textu).

Způsob vyjadřování a náležitá šíře pojednání včetně relevantního kontextu reflektuje pokročilou úroveň uvažování o tématu, které osobně nepokládám za úplně nejjednodušší. Je třeba vyzdvihnout i to, jakým způsobem se ZV – za pomoci rodilého mluvčího - zhostila z mého úhlu pohledu poměrně náročných překladů textů hudebních skupin (detaily: s. 32 – *kangas* – díra?; s. 39 – minulé v. přítomné časy sloves *hävitä*, *kadota*; s. 56 – *kiihtyä* – růst v. vzrušit se?).

Má hlavní výhrada směřuje k záležitosti nejprimárnějšího materiálu, kterým jsou vlastní texty hudebních produkcí. Výčet hudebních alb, z nichž ZV čerpala, je sice uveden na s. 64, a není pochyb o tom, že pro účely zpracování v BP je v této šíři takový materiál naprosto dostatečný, vezmeme-li navíc v úvahu rozsah dalšího (sekundárního) materiálu. V úvodní kapitole ale mohlo být zmíněno, jak probíhal jejich výběr písňových textů (časově, tematicky ...); co bylo např. příp. vypuštěno, do jaké míry je výběr reprezentativní, zda představuje nějaký „kánon“, (pouze) nejdůležitější finské skupiny, či zda je materiál v některém ohledu vyčerpávající atp.

Prosím pisatelku, aby zaujala stanovisko k výhradám uváděným v posudku, které by měly být při obhajobě vyjasněny.

V důsledku zdařilého zpracování i rozsahu (viděno ryze formálně by 68 stran stačilo i na práci diplomovou) navrhuji schválení BP a – v závislosti na průběhu obhajoby - hodnocení stupněm *výborně*.

26. srpna 2016

Mgr. Jan Dlask, Ph.D., vedoucí práce